

«Манчаары оонньуулар» түмүктэннэ

Чурагчы сиритгэр-уотугар хашгалдыбыг түврт куинаэх күөн көржүһүүдэр түмүктэлленилэр. "Малчаары ооньаууларытар" күрэхтэспит, Боотуруускай улууе 375 сыһыгар ыалдыгытаабыг дьон үкөс "көрдөхкө даганы, Чурагчы - спорт туомтаа эбит" диян бигэ сэмэлэһип, хайдаан тарыстыһар. Бу күнүгэр-тө спорт чырыскай түгэнирин, үдүлүйдөх ыһыах тархыһыгарин сөрө-махтайа көрдүбүт. Бу барыта, уос нөмүр буолан, анбах сыһыар усталаарытар кэпсэнтөн кэпсэнтө сымдаһара, - диян туран Дмитрий Глушко спартаклада сабыллыһытын билирэлэ.

Төрийнхэр нэмэлт 20-с "Мянчаар ооншууларын" от байх 1-9 күнээрхэр Үөһэ Вүлүү кирхэр Ыгтархэ бһнхэрдэ. Ол хэрхэнтхэн Чуралхэ улуухун байхылыга Семен Яковлев Үөһэ Вүлүү улуухун байхылыгар Владимир Поскочинга стартхэда символын тутхыда.

Күрәхтәһиҗиләр түмүктәринизер киирэр буоллахха, кылайыһаахтар 4 болоһунун быһаарыллыһааннар. Кыта- айынай судууйа Семен I олоһор билдирэбитигизин, 39 хыма- андаттан барыта 1779 күрәхтәһиэччи кытыһа.

1-кы бөлүккө илим уюна промышленный оройунар хамандгаларо (7 хамаанда) кыргыздар, Манна бору-скапы Нерсепри оройуна, үрүн комулү МК Азмосов аатынан ХИФУ, кызыл комулү Дьяковская куорат ха-

MASHJATA KUTBYLAD

2-с бэлэхжэ барыга 15 хамаандаттан 3-с мизстэни
Сунгаар улууна, 2-с мизстэни Чурапча, 1-кы мизстэни
Манчаары биир хойдуулахтара - мэнгэ-хандаластар бий-
льлян

3-с боловсрох барьта 8 хамаандаттан буюуснаар үнэнч дээдсүд, үрүг хөмүсө тэмцэл, кыһан хөмүсө кэбээһинэр тигистилэр.

4-сболоххо 9 хамаанда кылтыбылгыттангы-едесталга
Өлсөн, Муума уонна Эдэйгээн үлүүстара таластыһар.

Вийжиг Чурагчыбыг спортсменшара мас тардыһылытар 2-с, хансарыта 5-с, ох саанан ытылыта 3-с, ат сүүрдүүтүтэр 1-кы, гирзэни анылыта 3-с, сүүрүүтү 5-с, буулдууан ытылыта 3-с, ыстаната 5-с, мгнобөрөөдө 1-кы буулдулар. Отгон 1-кы мкстлэххэ мэстэ-ханаластары көрөр буоллахха, мас тардыһылытар 1-кы, хансарыта 2-с, ох саанан ытылыта 6-с, ат сүүрдүүтүтэр 2-с, гирзэни анылыта 2-с, сүүрүүтү 3-с, буулдууан ытылыта 1-кы, ыстаната 12-с, мгнобөрөөдө 10-с мкстлэххэ.

Бу курдук Манчаары 19-с "соннуулары" түмүктөл-
нө. Спортменнар аны түөрт сылынып Уолко Бүдүүгө
көрсөткөн.

Елена МАКАРИНСКАЯ

Аалтгар жааргыскары тууларга.

Таралжа өнгөрөн икнэлээр 1-ын мөнстөлзөх Дьевууснай
жуурагт замзандата.

Үнүс мийсгэлээх үөлээ-дынцгылаар.

¹Муратчы иттиликтерини багылыктада.

Егор Аринков – СР физиколууратын унша спордун
туураарак улаштыр.

Ученый Мисловский — «длинноухий и длинноногий» баптистский миссионер

Чурапчы улуусунун хамандата.

²Турапчы улаууунун спортсменнара.

1-KES MIECTEAL99X 3DHY80H90

Спартакиада бичаарын нэгдэ нгдэлэр

Көрүү — жусекурус кыйыылаахтара

Семён Яковлев «Манчаары оонһууларыш» бэлааһын
Владимир Поскачинга туттарар.

Күзгү туттар спортсмендер — Петр Савостин (ортоку)

19-с «Манчаары оонньуулары»

КУБОК – ЧУРАПЧЫЛАРГА

«Манчаары оонньуулары» күрөс бөлүмүнүн бири-экинчилерин, дзон-сэргэ кэтэһинтэн, болормототун таргыт көрүнүс-ат сүүрдүүтэ Магаайы алааһыгар буолла.

Мэнэ-Хангалас улууһа кыайара буолуо дьэччи албах этэ. Билиги даҕаны килсэрэ иһит бири санаабытын бири баттаамалаах аһыт Кресин Стар эрдэ атаҕын өлөрөн, сүүрөр суолга тахсыбат буолбутта олуйара.

1600 м дистанцияга аттар сүүрөр суолга тахсаллар. Маһааха Мэнэ ааттааҕа Кейн Шугар кыайарыгар бүк эрэнэ атыттары барытын экир-рэттиннэрен уксааччылар баалара. Ол эрээри сүүрөр суол атын көрдөрдө. Старт бориоллоон Кейн Шугар бастаан испитэ, атыттар тилэх уопса, самылыгар олорсо испиттэрэ, эрбигэр Хангалас ата Раппен Дей, Сунгаартан Дружина ситэн аастылар, тифэх көнөҕө аны Дружина ситтэ. Билиги аһыт Викторина алтыс кэлэн кыайыга эрэлэ

оссо аччатта.

Иккис 2400 м сүүрүүтэ соторутаагыта Дьокуускайга ыһыттылыгыт Президент биригидин кыайылааҕа Нейко бастырылар ким даҕаны саарбахтаабата. Кырдык бастагы уохха бу ат иһини иһтэ, онтон Француз дзон Нам улууһун ата улам-улам ыһан иһини тарҕаста, кинини саппай уопсаан билиги аһыт Лангоһер иккис кэлэн үрүүбүт-көтүүбүт үрдэтэ. Мэнэлэр иккис эрэммит аттара кыайтараннар сүөм түстүлөр.

Үһүс 3200 м сүүрдүүтэ бай-эбит аһыттар Златоуска эрэммиттэ. Ити эрээри Электроник дзон борт эрбэхимэй ааттаах Мэнэ ата бастаата. Намнар быйыл аһыт аттара Аки сүүрдүү саҕалаһаарыттан бастаан испитэ. Бу билиги дойдубуттар бастагы

сүүрүүтэ Иккис кэлэн, иһини китэ эрдэлээрин көрдөрдө. Билиги аһыт үһүс буолла.

Зачека килсэр тифэх, төрдүс сүүрүүтэ саха боруодата аттар 7000 м түһэллэр. Көрөөччүлөр итиччэ уһун сүүрүүтэ аттар хайдах тулуйалара буолла, уһун хаалалара буолуо дзон сэрэхчэйэ санаабытара. Аттарбыт бархасаттар тэпкит атахтарын кубулуппакка бары биэтэти буллулар. Үһүс Бүлүү курдук ыраах сиртэн кэлэн кыттыбыт Бархасан кыайытын көрөөччүлөр астына, көрөхсүн көрдүбүт. Билиги аһыт Ураанхай иккис кэлэн олус наадалаах көрдөрүүнү ситистэ.

Түөрт сүүрдүү түмүгүнэн Чурапчы улууһа бастаан тахсан өрөгөйбүт үрдэтэ. Иккис Мэнэ-Хангалас улууһа, үһүс-Алма. Бастаабытка кубок, улууспут дьаһалтата олохтообут «Лада-Гран» массынна биригидэ туттарылына.

Алексей СЛЕПЦОВ

Быйылгы 2013 сылга Саха сирин бири саамай улахан түһүлгэтинэн, этэргэ дылы сахалар «Олимпийский оонньуулары» – спорт национальнай көрүннэригэр «Манчаары оонньуулары» спорт туюнута «Чурапчыга, «Боотуруус» стадионуга үрдүк таһымна тэрээһиннээхтик буолан аастылар.

Онносөр ардах түһэри ыһан баран, ыраас, сөрүүн күннөр турдулар. Арааһа, Улуу Куданга сылдыһыт сиритэр Түөһү Дьуойаһыгар нааматыннык туруоран, «оонньуулар» биригидэлэригэр арааҕаччылааҕа быйылаах. Программа иһин, араас утас тэрээһиннээхтик буолла. Олортон биридэс-тэригэр-республика ветеран-спортсменнарын бастагы ыһааҕар сырыттым.

От ыйын 3 күнүгэр күнүс 2 чаастан «Айылгы» култуура киһиннэр ветераннар мустан, спорт национальнай көрүннэригэр «Сахаада-спорт» 20 сыллаах үөрүүлээх чааһыгар сырыттылар. Киһини тылы спорт национальнай көрүннэригэр «Сахаада-спорт» Ассоциация президентэ, РФ уонна СР спордун маастара, юридическай наука доктор, профессор, Ил Түмэн Государственной мунньаҕын народнай де-

Д. Чаапан иһиттэһэччылэрэ.

эн көрдүлөр. Ыһааҕы Арчы дьэтиин дирижтэ, СР култууратын үтүөлээх үлэһитэ Н.М.Заболоцкай бар дьонун эрдэлээн аста. Сиргэ-туомна улуус баһылыга С.И.Яковлев кытта СР Правительствотын солбуйааччы председателэ А.В.Власов, СР спордун министриэ М.Д.Гуляев, ветеран-спортсменнар республикатааҕы Сэбиэттэрин председателэ Г.Г.Сивцев уода кыттыны ыһылар, эрдэ тылларын эттилэр, үгүс дьыала төрүттэнэн тахсыбытын билиэтээн туран махталларын биллэрдилэр, наараадалары – СР бочуотунай грамоталарын, физическай култуурага уонна спорка кылааттарын иһин түөскэ аннылар билиэлэри туттардылар. Киһилэр ортолоругар урукку кэмгэ республикага аатырбыт спортсменнар Е.С.Слепцов, С.И.Алексеев, Л.П.Иванов, М.И.Васильев, С.С.Морфун, С.М.Слепцов уода ааттанылар.

Улуус баһылыга С.И.Яковлев урукку кэмгэ аатыран сүүрбүт, билигин да сүүрүсүлүр Николай Васильевич Захаровка «Улуус Бочуоттаах гражданина» ааты уонна «Боотуруускай улуус 375 сыла» үбүлүүһүнэй бөлүгүн дохсун ытыс тыаһын доһуу-

тин, К.А.Оконешникова, В.Ф.Посельский, Г.Г.Сивцев, С.М.Неустроев, Л.Д.Варашкова, Г.Ф.Нохтунский ода бааллар.

Бу үгүс үбүлүүдээх ыһаах күн элбэх киһи наараадаланан үөрүүкөтүү оссо албаата. Ол кэнигиттэн Чурапчы, Болтонно нэһиликтэрин хоруларын, тренер Д.И.Чапан үөрэнэччилэрин акробатическай нүөмэрдэрин, Г.Макаров, Чурапчы күөрэгэйэ А.Кузьмина ырыаларын, ССРС култууратын туйгуна М.А.Герасимова чабырдахтарын кэлбит дзон көрөхсүн иһиттилэр. Салгы аал уоту оттон арылаах алааһынан, салааһынан күһүлээн алтыс сирин-туомун улуустары ветеран-спортсменнар Сэбиэттэрин председателэ, Россия кооперациятын туйгуна, Чурапчы нэһилигэтин Бочуоттаах гражданина, Россия Суруналыыстарын союһун чилиэнэ Герасим Степанович Платонов ыһытты, киһи эһиттэн дзон-сэргэ чугастык ыһына уонна бу бастагы ыһаах бири бөлүгэ түгэһинэн Ытык сэргэ туруорулуна.

Ыһаах дьонно өтөрүнэн көрбөтөх бири дойдубуттарын, элэр саастарыгар биригэ күрэхтэспит дойдотторун көрсөн, ирэ-хоро көспөтөн, аһыттан-

Спорт ветераннарын бастагы ыһааҕа

путата Александр Ким-Кимэ эттэ.

Үбүлүүһүнэн спорт ветераннарын, күндү ыалдьыттары эрдэлээн туран, өйбүл буолбут тэригэлэргэ, биригидэлээн дьонго, прессага махтанна, саха спордугар уруй-айхал эттэ СР Правительствотын председателэ солбуйааччы А.В.Власов Президент Е.А.Борисов аатыттан, ону тэнэ СР спордун министриэ Эрдэ сүрүгү А.С.Ким-Кимэ туттардылар. Ассоциация вице-президентэ педагогическай наука доктор, профессора, Д.П.Коркин аатынан Государственной биригидэтигэр В.П.Кочнев «Саха спордун сайдыытыгар кылаатын иһин» түөскэ аннылар билиэнэн, Россия Суруналыыстарын союһун чилиэнэ, Россия бочуоттаах кинематография, үлэ, Саха сирин киһитин ветерана П.В.Коркин, Хайахсый оҕуулаһыгар 30 сыл оҕуулаһытын тренеринэн үлэһит С.Д.Васильев түөскэ аннылар «СР физическай култуурага уонна спорка ветерана» билиэлэринэн, мас тардыһытыгар СР спордун маастара, Арылаах оҕуулаһыгар мас тардыһытыгар тренерэ Л.П.Попов СР Спордун министригиттэтин Бочуоттаах грамотатынан наараадаланылар.

В.П.Кочнев, республикатааҕы «Утас» общество председателэ

П.П.Готовцев, «Сахаада-спорт» Ассоциация Сэбиэттэтин бочуоттаах чилиэнэ А.В.Кыласов, республикатааҕы В.Манчаары аатынан киһи спорт национальнай көрүнүн дирижтэри И.О.Ригорьев уода. эрдэ тылларын эттилэр, спорка ситиһилэри, бары үчүгэй баардылар.

«Сахаада-спорт» Ассоциация 20 үбүлүүһүнэй сыллаах түөскэ кэтиллэр билиэттэн 40-ча киһи наараадаланна.

Бу кэнигиттэн тэрээһин кыттылаахтара Магаайы алааһыгар аан бастаан ыһыттылар республикатааҕы ветераннар ыһаахтарын түһүлгэтигэр аа-тобустарынан бардыбыт.

Ыһаахтыр сир ыраахтан-чугастан кэлбит ыалдьыттары чөлөй күөбүнэн, сылаас салгыһынан илгийэн эрдэлээн көрүстэ. Бу ыһаах «Манчаары оонньуулары» кытары алытыһарынан, Чурапчы улууһугар аан маңнайтытын ыһыттыларынан уонна Боотуруускай улуус төрүтүтэммитэ 375 сылыгар анаанарынан уратылаах.

Иван Николаевич Попов 1968 с. Манчаары Баһылай бастагы спартакиадаһыттан ыла хомуйбут 3 тыһымычтан тахса спортивнай билиэлэрэ, мустан, мастан оҕоһуктар, норуот маастара Павел Алексеевич Варламов иһит-хомуос оҕоһуктарын быһааста-каларын кэлбит ыалдьыттар көрөхсө-

Г.С. Платонов М.Д. Гуляевтынан.

луан туттарда Чурапчы нэһилигэтин баһылытын солбуйааччыта А.Г.Егоров республика биллиилээх охчуугар Мария Ефимовна Попова «Чурапчы нэһилигэтин Бочуоттаах гражданина» ааты иһтэ. Маһы таһынан «Боотуруускай улуус 375 сыла» үбүлүүдээх билиэнэн 30-ча киһи наараадаланна. Киһилэр ортолоругар П.М.Стасов, И.Н.Попов, Г.С.Платонов, М.Р.Сысо-

нарын таһааран, тэрээһинтэн дуоһууа аһыттылар, улуустаагы ветераннар Сэбиэттэрин, ветеран-спортсменнар республикатааҕы, улуустаагы Сэбиэттэрин председателлэригэр М.Н.Матвеева, Г.С.Платонкина, Г.Г.Сивцева, тэригиттэ, сүүрбүт-көтүүтэ дьонго, Арчы дьэтиин дирижтэригэр Н.М.Заболоцкайга, Чурапчы нэһилигэтин дьаһалтатын сүрүннүүр специалиһыгар М.П.Матвеева уода иһиттэн махтанналар, бу үгүс баһымы салгыттар ойдоох-санаалаах таргастылар.

Платон КОРКИН, Россия Суруналыыстарын союһун чилиэнэ, үлэ, спорт, Саха сирин киһитин ветерана.

Абитуриент, болжой!

«Абитуриент» штаба от ыйын 1 күнүттэн үлэтин саҕалаата. Саллааһааччы – Юлия Мироновна Макарова.

Аадырыһа: Дьокуускай куорат, Богатырев уул, 2 21-с №-дээх оҕуула.

Төл: 8-984-115-75-37.

Е.И.Давыдов, председатель ИКМО

Хялхат бичлэгжээ бариулж графика: 16 ч 00 м. Бичлэгжээ бариулж: 16 ч 00 м. "Сага олох" редакционной-издательской холбоуука 8.07.2013 с. офсетка бичлэгжээ. Холбоуука: 678670. Чураалч сал. Карл Маркс уул, 26 "а". Индекс: 54907. Хялхат нэвдлэгжээ үст: олтууриньуука, чэллэгжээ уанна субуотоба тахсар.